

OZNAJMIĆ (638) *vb pf*

o jasne; w *inf* -náj- (98), -naj- (28); -naj- *LubPs* (2), *LeovPrzep* (2), *KuczbKat* (3), *HistHel*, *WisznTr*, *ArtKanc*, -náj- : -naj- *Leop* (1:2), *BibRadz* (3:6), *Mącz* (16:2), *WujJud* (1:1), *CzechRozm* (1:1), *Calag* (2:1), *NiemObr* (2:2), *SarnStat* (6:3); w *imp* -náj- (36), -naj- (3); -naj- *KrowObr*, -náj- : -naj- *Leop* (3:2); w pozostałych formach -náj- (319), -naj- (58); -naj- *HistHel* (2), *ArtKanc*, *PaxLiz*; -náj- : -naj- *MurzNT* (1:1), *KrowObr* (3:1), *Leop* (8:10), *BibRadz* (50:15), *BielKron* (26:3), *KuczbKat* (1:5), *BudBib* (40:2), *BudNT* (3:3), *CzechRozm* (7:2), *SkarŻyw* (41:7), *CzechEp* (9:2), *WujNT* (55:1), *SkarKaz* (7:2).

inf oznajmić (145). ◇ *fut* 1 *sg* oznajmię (28). ◇ 2 *sg* oznajmisz (9). ◇ 3 *sg* oznajmi (21). ◇ 1 *pl* oznajmi(e)my (3). ◇ 2 *pl* oznajmicie (2). ◇ 3 *pl* oznajmią (10). ◇ *praet* 1 *sg* *m* oznajmiłem, -em, -m oznajmił (22). ◇ 2 *sg* *m* oznajmiłeś, -eś, -ś oznajmił (19). *f* -ś oznajmiła (1). ◇ 3 *sg* *m* oznajmił, jest oznajmił (159). *f* oznajmiła (11). *n* oznajmiło (1). ◇ 1 *pl* *m* *pers* oznajmilismy (3). ◇ 2 *pl* *m* *pers* oznajmiliście, -ście, -eście oznajmili (7). ◇ 3 *pl* *m* *pers* oznajmili (46). *subst* oznajmiły (4). ◇ *plusq* 3 *sg* *m* oznajmił był (2). ◇ 2 *pl* oznajmiiliście byli (1). ◇ *imp* 2 *sg* oznajmi (13), oznajm (10); oznajmi *MetrKor*, *KrowObr*, *Mącz*, *BudBib* (4), *SkarJedn*, *WujNT* (2); oznajm *ArtKanc*, *LatHar*, *JanNKarGórn*; oznajmi : oznajm *Leop* (1:2), *BibRadz* (2:5); ~ -m (7), -m (2), -(m) (1); -m *ArtKanc*, *JanNKarGórn*; -m : -m *Leop* (1:1), *BibRadz* (4:1). ◇ 2 *pl* oznajmicie (12), óznajmćie (1) *BibRadz* (3:1). ◇ 3 *pl* niech oznajmią (2). ◇ *con* 1 *sg* *m* bych oznajmił (2) *RejKup*, *BibRadz*, bym oznajmił (2) *Leop*, *ZawJeft*. ◇ 2 *sg* *m* byś oznajmił (4), by oznajmił (1) *HistAl*. ◇ 3 *sg* *m* by oznajmił (22). *f* by oznajmiła (1). ◇ 1 *pl* *m* *pers* byśmy oznajmili (4). ◇ 2 *pl* byście oznajmili (2). ◇ 3 *pl* *m* *pers* by oznajmili (13). *subst* by oznajmiły (2). ◇ *con praet* 1 *sg* *m* bym był oznajmił (1). ◇ 3 *sg* *m* by był oznajmił (3). *f* by była oznajmiła (1). ◇ *impers* oznajmiono (21); -ono (2), -óno (1), -(o)no (18); -ono : -óno *Mącz* (2:1). ◇ *con* by oznajmi(o)no, by było oznajmi(o)no (2). ◇ *part praet act* oznajmiwszy (25).

Sł stp, *Cn brak*, *Linde XVI w*.

Powiadomić o czymś, *udzielić informacji słownie lub pisemnie*; *significare Vulg*, *Mącz*, *PolAnt*, *JanStat*; *nuntiare, ostendere Vulg*, *Mącz*, *PolAnt*; *indicare Vulg*, *PolAnt*, *Calag*; *notificare PolAnt*, *JanStat*; *referre Mącz*, *JanStat*; *perferre Mącz*, *Vulg*; *indicare Calag*, *Vulg*; *adnuntiare, manifestare, notare, renuntiare, revelare Vulg*; *annuntiare, cognoscere, demonstrare, innotescere PolAnt*; *impertire, intimare, perscribere Mącz*; *declarare Modrz* [w tym: *kogo* (28), *co* (402)] (638) : Ale według doświadczenia lekarzkiej/ to ielth Doctorowłkiej rady y pomoczy oznaymiwłszy skutecznie przyczynę niemoczy: vżywać. *FalZioł* V 28a; *LibLeg* 7/35 [2 r.], 11/83; *GroicPorz* q3v; *Leop* 4.Reg 7/11; *BibRadz Act* 5/22; *BielKron* 72v, 124; *Nominatim perscribere*, Słowo od słowá/ álbo od łztuki do łztuki oznaimić. *Mącz* 249c; *Mandata alicuius exponere*, Poliecenie czyie oznaymić. *Mącz* 310d; *Publico*, Iáwnie dawam wywołác/ Oznaymić/ Rosłáwić/ wydać ná fwiátło. *Mącz* 329b, 87b, 250b, 311d; *RejAp* 4, 146v; *KuczbKat* 135, 210; niech (że) nie wychodzi żaden zmiáftá/ żeby ízedł oznaymić w Izrehelu [ad eundum nunciatum in Izrehel (marg) ut vadat ad annunciandum (-)]. *BudBib* 4.Reg 9/15, *Deut* 17/4, *Ier* 20/10; Oni lepak co pásłi świnię z vćiekáli/ y oznaymili to w mieście [nuntiaverunt in civitatem]/ y po wsiach: Y wyłzli oględác co fię z łtáło. *BudNT Mar* 5/14; *CzechRozm* 36; Zu wilfen thun. Oznaymić. Dác znác. *Facere certiore*. *Calag* 598b, 29b; *GostGosp* 124; Bo

mi fię nie słuźna widźi/ poślác więźnia/ á nie oznaymić [*non significare*] obwinienia przeciw iemu. *WujNT Act 25/27, Mar 5/14, Luc 8/34, s. 496 marg.*

oznajmić do czego (1): Podkomorzy swoiē skazaniē otworzyłtym listem ma oznaymić do Ziemskiego Sądu [*referet iudicii terrestri*; ma dác znác ładowi ziemskiemu *JanStat 421*]. *SarnStat 459.*

oznajmić komu, czemu (245): *MetrKor 34/265, 38/502, 503; BielŻyw 155*; czo my dadzą znaczą tedj ya tesz tobie oznaymycz nieomieszka *LibLeg 10/153*; A gdi bi czo thakowego wam łzye zdało trvdnego nam bełz omyefkanya oznaymyczye. A navky nalchey czekayczye *LibLeg 11/161v, 7/8v, 31v, 103, 104 [2 r.], 104v (28); RejPs 76, 217; RejKup b4; LibMal 1551/158v, 1554/188v; Diar 80; GroicPorz o2v; KrowObr 146v, 156; ZNáčnye Páweł święty to poštánowanie Pánłkye nam wźem oznaymić raczył RejWiz A3; Oto fie ia skryię kędy ná polu w they pułłczy/ áż przydą słowá ku mnie od was/ ktore by mi oznaymiły [*donec veniat sermo a vobis indicans mihi*; áż przydzie wieść od was dáiac mi znác. *WujBib*]. *Leop 2.Reg 15/28, Deut 1/22, 1.Reg 20/12, 13, 3.Reg 18/13, 16 (10); OrzList gv; Bieżála tedy dzieweczka/ y oznaymiła to wśzytko w domu mátcie łwey. BibRadz Gen 24/28; Nazáiutrz pothym gdy Nábál otrzeźwiał po onem opilłthwie/ oznaymiła mu żoná iego onę wźytkę rzecz/ ták iż w niem łerce zmartwiało *BibRadz 1.Reg 25/37, Gen 9/22, 14/13, 21/26, 24/23, 31/22 (37); OrzRozm H4v*; Gdy przedtym Senat Nore^mberfki listy przyiał od Kádenułá Splácenciey/ iákom wyłzey piłał oznaymił to kłiążętom y miáłtom/ y innym swoiey rothy towarzysłom *BielKron 207*; iż fie w tym z brátem Władzilławem miał przez łwe połły Krol rozmowić/ á pothym Papieżowi oznaymić poštánowanie ich. *BielKron 407v, 67v, 68v, 74, 120, 207 (12)*; Referre ad Senat, Ná radę to włozic/ Rádzie oznaymić. *Mącz 124b, 173b, 254a, 281d [2 r.], 306d, 383a; RejAp 1v, 160v, 161; HistRzym 5*; widząc wiárę ludu onego prołtego á niewiádomego/ niechciał ich ták zániechác/ áby im wźdy oznaymić nie miał możności Bołtwá łwego świętego. *RejPos 204v, 190v, 289 marg; BiałKat 161; KuczbKat 25*; Lecż Michál corká Saulowá Miłowála Dawidá/ y oznaymili (to) Saulowi/ y podobála fię tá rzecz iemu. *BudBib 1.Reg 18/20*; A wźędnicy nie wiedzieli gdzie ia iezdził y com czynił/ [...] á(ni) żadnemu rzemiełnikowi do kąd nie oznaymiłem [*eousque non indicavi*]. *BudBib 2.Esdr 2/16, Gen 29/12, 15, 48/2, Deut 17/9, Ios 4/22 (23); HistHel B4, C2v; BudNT Act 25/2; CzechRozm 43v, 63v; ModrzBaz 43 v; SkarŻyw 14, 21, 30, 75, 225 [2 r.] (17); StryjKron 597; CzechEp 234; WisznTr 14; ArtKanc K20v; ZawJeft 12*; Tomi się naten czas zdało wñ oznaimic *ActReg 64, 29, 69, 79 [2 r.], 88, 128, 136, 137; GostGosp 24; Phil E4*; Idźcie/ á wywiáduycie fię pilno o dzieciátku: á gdy naydziecie/ oznaymićcie mi/ ábym y ia przyáchawłzy [!] pokłonił fię iemu. *WujNT Matth 2/8*; Coż iest co mi oznaymić małż? *WujNT Act 23/19, s. 175, Luc 7/18, 8/20, 14/21, Ioann 5/15 (19)*; [Wóźny] wźákże opowiedzić ma połozenie pozwu we dworze onęgo łzláchćicá: którego iefli nie będzie we wśi/ tedy kmiecióm też Wóźny oznaymi/ áby to ku wiádomości pozwánego przyłzło. *SarnStat 756, 96, 364, 467, 825, 1115; SkarKaz 486b, 514b, 580a*; By to mnie była W.M. dawno oznaymiła/ luźby was do tąd żadna z trołk w niczym nietknełá. *PaxLiz B4. Cf* »czas oznajmić«, »prawdę oznajmić«, »oznajmić słowo«, »wołá oznajmić«, »wszem wobec oznajmić«, »oznajmić wykład«.**

oznajmić przez kogo, przez co (25): a yefly Ze czo łprawysz przesen oznaymyss. *LibLeg 11/43v*; Nowyn kthore pan Voyewoda oznaymył przelż valch ye⁸⁰ Kro.m. wdzyeczen bicz raczi. *LibLeg 11/181, 11/132; BielKron 13v*; Mihi per alium ostendit suam sententiam, Oznaymił mi przes

drugiego fwoye widzenie. *Mącz* 383a; Y kilka kroć Ian święty pokuśzał fie to nam oznaymić przez widzenie fwoie *RejAp* 160v; [*Pan*] ieft mocnym poźrednikiem náfzym. iáko przez Páwłá y Ianá świętego nam to oznaymić raczył/ y tudźiefz íam przez íye: gdy mówil: Idę gothowác wam mieśćá *BiałKat* 161; *WujJud* 4; iedno teź tylko mam zá prawđziwe Boże Koncilium/ ono przedwieczne poftánowienie/ ktore mi on íam przez Iezulá Chriftulá y przez vcznie iego oznaymil: ná którym ia teź íamym przeftawam/ á o iníze nie nie dbam. *CzechEp* 234; *NiemObr* 72; *ActReg* 122; we dni głófu ániolá síodmego/ kiedy pocznie trąbić/ dokona íię táiemnicá Boża/ iáko oznaymil przez łgi fwe Proroki [*sicut evangelizavit per servos suos prophetas*]. *WujNT Apoc* 10/7. Cf »oznajmić przez list«, »przez pisanie oznajmić«, »przez poślá oznajmić«.

oznajmić kim [= przez kogo] (1): co teź od Papieżá chcieli mieć [*ksiąźęta*] przez listi oznaymili tymże Legatem *BielKron* 200.

oznajmić czym (12): A on wołá fwoię oznaymil łáfkáwem rofkazánim fwoiem wśsem nam potomkom przodków náfłych *RejPs* 217. Cf »oznajmić listem«, »pisanie oznajmić«, »oznajmić słowy, mowá«.

oznajmić przed kim (1): Wzowmyśz Woytá z Lawniki Burmiśtrzá z Ráyćámi/ Aby przyśzli z mieyfkiemi do nas pieczęćámi. Gdzie oftátnią wołá íwá oznaymię przed nimi/ Iák fie z wámi obeydź chcę z dziateczćákámi íwemi. *HistLan* E.

oznajmić o kim, o czym (18): Smyerczy pana Pyotra Voyewodi [...] okthorey y przed them pan Voyewoda ye⁸⁰ Kro.mczi przess poíla ízwego oznaymył bil. zalowacz raczil *LibLeg* 11/180v; Nunciatus est Silvius Italicus vitam inedia fuisse, Oznaymióno o Silwiufie że od głódu vmárl. *Mącz* 254a, 281d; *HistHel* B4; náleźli [*pasterze*] Máryá y Iozefá yniemowiátko leżące w iáślách. A vyrzawfzy/ oznáyмили o rzeczy powiedziáney iym o pácholátku tem [*cognoverunt de verbo dicto illis de puerulo hoc*]. *BudNT Luc* 2/17, *Act* 25/2; Y oznaymil Iuftinus Cełarzowi o nie zwyciężoney ítáteczności iey [*św. Martyny*]. *SkarŻyw* 21; Czemuś mi o onym vpadku íwym pierwfzym nieoznaymiłá: á do práwey íię íkruchy y pokuty nieuciekłá? *SkarŻyw* [237], 75, 333, 593; *ArtKanc* K20v; A gdy mi oznaymiono o zdráđzie [*cum mihi perlatum esset de insidiis*] ktorá nágotowáli byli przeciw iemu; poślátem go do ćiebie *WujNT Act* 23/30, *Luc* 7/18, *Act* 25/14, s. 497 marg, *Act* 28/21; *SkarKaz* 514b.

cum A cum inf (1): Zeby oznaymil ludźiom/ nie być íye chćiwégo/ Do boiu *ZawJeft* 12.

Ze zdaniem dopełnieniowym [*w tym z zapowiednikami to* (13), *o tym* (1); *iz(e)* (22), *co* (16), *że* (12), *jako* (5), *zaimek pytajny* (6), *by* (10)] (63): *MetrKor* 34/134v, 38/502, 46/47v; A yefly tham theráíf yesth pan Láiki thedy nam ofznaymyśz czo tham czyny *LibLeg* 7/104v; y o tim teź ofnaymyły yz ony panowie Zewfzítwym woýfkem swoym przes Sawran przecziágnely *LibLeg* 11/84v, 7/8v, 103, 10/94, 153, 11/87, 132; *RejKup* b4; *HistAl* D5v; Zeznawa yfz themv tho zidowy oznaymył yako rzeczy thech doftall y naznacill gdzye. *LibMal* 1551/158v; Poślimy męże/ kthorzyby ogládáli ziemię: y oznaymili nam/ kthorąbyfmy drogá mieli íść [*qui ... renuntient per quod iter debeamus ascendere*]/ á do kthorych miafth. *Leop Deut* 1/22; A záć nie oznáymióno tobie Pánu memu/ com vczynil [*Nunquid non indicatum est tibi domino meo quid fecerim*] gdy mordowála Iezábel Krolowa Proroki Páńskie *Leop 3.Reg* 18/13, *Cant* 1/6; Oznaymże mi kogo miłue duźzá moia/ gđzieź bęđźiefz pał [*Nuncia mihi ...*

ubi pascas] á gdzie będźiefz odpoczywał w południe *BibRadz Cant* 1/6; O człowiecze/ oznaymiłem ią tho tobie co iefth dobrego [*Indicat tibi homo quid bonum*]/ á co Bog od ciebie potrzebuie *BibRadz Mich* 6/8, *Gen* 31/22, *Ios* 9/24, *1.Reg* 15/16, *3.Reg* 19/1, *4.Reg* 22/10 (11); *BielKron* 67v, 74; At me imperti quod commentus es, Oznaymi mi coś wynálasł/ ímyslił. *Mqcz* 281d; Nunciatum Regi lapidibus pluisse, Oznaymiono Królowi że kámienny defzcz pádał. *Mqcz* 306d, 173b, 254a [2 r.], 289a; *RejAp* 1v; *RejPos* 247; *KuczbKat* 25; a co vyrzę/ tedy oznaymię/ tobie [*et videbo quid et indicabo tibi*]. *BudBib* *1.Reg* 19/3, *Gen* 29/12, *Iudic* 4/12, *Ruth* 2/11, 19, *1.Reg* 22/21, *3.Reg* 2/29; Y to też niewádzi/ áby tákowy człowiek oznaymił tym ktorzi Rzeczpołpolitą w mocy máią [*quo minus idem declaret iis, qui tenent rempublicam*]/ że chce Rzeczypołpolitey służyć *ModrzBaz* 43v; *SkarŻyw* 212, 225; *CzechEp* 45; Dóm Páńfki opuściwłzy/ przyzedłem tu ná ty Podniebné wálzė kráie: Bym Izáákowi Oznaymił/ íze ten grunt/ iego potómkowi Náznáczón iefth od Páná *ZawJeft* 5; *ActReg* 69, 122, 128, 142; *Phil* E4; Odśzedł on człowiek/ y oznaymił Zydom iż [*nuntiavit Iudaeis quia*] Iefus iefth ktory go zdrowym vczynił. *WujNT* *Ioann* 5/15, *Ioann* 11/57, *Act* 4/23, 9/27, 12/14; A iednák nam wiernym oznaymiono potym/ y ten ś. Ian náuczył/ iż Słowo o ktorym powiedział/ iefth Synem Bożym przed wieki rodzonym. *SkarKaz* 486b, 580a.

Z przytoczeniem [*w tym z zapowiednikami tak (2), to (1); (tak, to) mowiąc (5), rzekąc (4)*] (13): *KromRozm III* M4v; Y oznaymiono mu to mowiąc [*Et nuntiatum est illi, dicentibus*]: Mátká twa y brácia twoi ftoią ná dworze chcąc fię z tobą widźieć. *BibRadz* *Luc* 8/20, *Esth* 4/15; *KuczbKat* 375; Y oznaymiono Iáákobowi rzekąc [*Et nuntiavit ipsi Iahacob. Et dixit*]: oto fyn twoy Iozef idzie do ciebie *BudBib* *Gen* 48/2, *Ios* 4/22, *1.Reg* 18/24, 19/2, 22/22; Y oznaymiono mu [*Et nunciatum est illi*]; Mátká twa y brácia twoi ftoią przed domem/ chcąc cię widźieć. *WujNT* *Luc* 8/20, *Ioann* 4/51, *Act* 5/22, 25/14.

W przeciwstawieniu: »oznajmić ... chować w tajemności« (1): a tego też czo pan Woyewoda do krola ye^{so} M. wlkazvye nykomv krol ye^{so} M. nieoznaymy ale to bedzie chował wtajemnończy *LibLeg* 11/70v.

W charakterystycznych połączeniach: oznajmić grzech(y) (2), obwinienie, polecenie, postanowienie (2), przyczynę (3), rzecz(y) (7), skazanie (2), widzenie (2); oznajmić co osobliwego; oznajmić słowo od słowa; oznajmić w mieście i po wsiach (3); oznajmić światu (2), wszem.

Zwroty: »czas [komu] oznajmić« (5): Bo czy Com^mífarze ktorzi tam te ísprawyedlywofcz czinycz będą czas panv Woyewodzie y dzien oznaymyą *LibLeg* 11/71v, 7/31v, 11/171; Acżkolwiek dla dobrego porządku ieden we zborze bywał od drugich ná to przełożony/ ktoryby wżyfłkim do połpolitego ziącháńia czás oznaymił *WujJudConf* 153; *ActReg* 168.

»jaśnie, jawnie oznajmić« [*szyk zmienny*] (2:2): In medium vocare, Iáwnie oznaymić. *Mqcz* 504b; Którymi słowy to raczył Pan Kryftus iáwnie oznaymić *LeovPrzep* G2; *RejAp* 1v; Ná powodową ítroneę należy/ ípráwę/ ktorą przeciwko pozwánemu idźie/ iáśnie miánowác/ á ná pozwáną należy/ obroneę íwą iáśnie oznaymić [*aperte declarare*]. *ModrzBaz* 94v.

»oznajmić przez list, listem, w liście« [*szyk zmienny*] (8:3:3): thofcie nam oznaymyly przez lyfthi wałche *LibLeg* 10/93; wam tesz dzyekvyemi yzefcie nam to lyftem íwim oznaymyly. *LibLeg* 11/23; oznaymilifcie wtimze lyfcie íwim nam tho czobi kolwiek pofel wasch przed namy wftnego poífelftwa

myal powiedziecz *LibLeg* 11/87, 10/121v, 11/73, 83, 86, 171; *BielKron* 200; Significare per literas, Liŧtem oznaymić. *Mqcz* 392b; *GostGosp* 24; Lecz iefli kto iefł niepoŧłuzny ŧłowu náfzemu/ tego przez liŧt oznaymiecie [*per epistulam, hunc notate*] *WujNT* 2.*Thess* 3/14; *SarnStat* 459, 467.

bibl. »oznajmując oznajmić« = *nuntiando nuntiare PolAnt* (3): Tedy odpowiedział Boház/ y rzekł iey/ oznáyumiąc oznáyumiono mi wŧzytko coś czyniła ŧwiekrze ŧwey *BudBib Ruth* 2/11, 1.*Reg* 22/22, *Ier* 36/16.

»pisani(e)m swym, pismem, przez pisanie oznajmić« [*szyk zmienny*] (2:1:1): *Diar* 57; iákoż profzê áby W.M. raczył s nim mowić áby mi to piánim ŧwym oznaymił/ ábyŧmy ŧye wŧdy ználi co w kim iefł *OrzList* gv; tedy ŧtroná obrázona drugiéy ŧtronie bédzie powinna przez Poŧły ábo przez piánie tákowé krzywdy y nieluboŧci oznaymić [*nunciis aut scriptis ... significare JanStat* 898] *SarnStat* 1115; *GrabPospR* L4v.

»przez poŧła(-y) oznajmić« = *nunciis significare JanStat* (5): gdi pan Voyewoda Volyam ŧzwoyá y czaŧch na kthori bi tho bicz myalo ye⁸⁰ Kro.mczi przeŧz lyŧth abo przeŧz poŧla ŧzewego oznaymy. *LibLeg* 11/171, 7/31v, 11/181v; A gđzieby przekázê ŧwoię przez Poŧlá oznaymił/ tedy y Poŧeł powieŧci ŧwey powinien przyŧyęgá popráwić *GroicPorz* q3v; *SarnStat* 1115.

»pospolicie oznajmić« (1): Przy wielkim zgromádzieniu káplanow/ tákze przy Kfiázetách przed ludem y ŧtárlzymi ziemie/ zdáło ŧię nam poŧpolicie oznáymić [*innotuit nobis*] *BibRadz* 1.*Mach* 14/28.

»prawdę oznajmić« [*w tym: komu* (3)] [*szyk zmienny*] (4): profzê cie miły miŧtrzu áby mi wŧzyŧtkę prawdę oznaymił [*ut omnem aperias mihi veritatem*; aby my vkazał wzythka prawdá *HistAl* 1510 32] *HistAl* A3v; *BibRadz* II 93a marg; á iŧ ták bárzo trudna rzecz iefł/ oznaimić im [*panom*] prawdę/ á przywieŧć ie ku cnoce *GórnDworz* Ee7; *WujJud* 4.

»oznajmić [*komu*] (wszytkie) ŧlowo(-a) [*czyjê*]« = *indicare verba Vulg, PolAnt; nuntiare verba PolAnt* [*szyk zmienny*] (11): kázde ŧlowo kthorebyŧ wŧlyŧłá w domu Krolewŧkim/ oznaymiŧz Sádochowi y Abiáthárowi káplanom. *Leop* 2.*Reg* 15/35; Ci ŧá Aniołowie ábo poŧłowie ktorým wola Boża y ŧlowo iego iefłth zwierzzone/ áby ie wiernym oznaymili. *BibRadz* II 141 a marg, *Esth* 4/9, *Is* 36/22; rzekł Sámuel: Niechay chłopiec przodkiem idzye á ty máło zoŧtań/ iŧci oznaymię ŧlowo Páńŧkie. *BielKron* 63v; *Mqcz* 386d; Y oznaymił iym Micháiehu wŧzytkie ŧłowá ktore ŧłyŧzał gdy czytał Baruch ná kŧięgach do wŧzu ludu. *BudBib Ier* 36/13, 1.*Reg* 18/26, 19/7, *Esth* 4/9, *Ier* 36/16.

»oznajmić ŧłowy, mowá, w ŧłowach« [*szyk zmienny*] (4:1:1): A przetożechmy poŧláli Iudáfá y Sylę/ ktorzy wam y ŧámi ŧłowy tho oznaymiá [*eos per sermonem annuntiantes eadem*]. *BibRadz Act* 15/27; Pothym Kuŧpinian od Cefárzá iáwnymi ŧłowy oznaymił wŧzemu ludu ziednoczenie krolow s Cefárzem *BielKron* 414v; Exponam vobis breviter consilium profectionis et reversionis meae, Oznaymię/ wyliczę/ wypowiem wam krótkieŧmi ŧłowy. *Mqcz* 310d; *LeovPrzep* G2; Bo iefliŧ w żywoćie mowil [*Jezus*] przez wŧtá máćzyne: á czemuŧ wŧtámi ŧwymi wrodziwŧzy ŧię nie oznaymił mowá niedoŧtátku y boleŧci ŧwey/ ále plákánim: iáko wŧzytkie dźieci czyniá? *CzechEp* 194; Iáko y Mędrzec oznaymił/ w tych ŧłowách ná czoło poŧtáwionych. *SkarKazSej* 702b.

»wolá (swá a. swoje) [*komu*] oznajmić« [*szyk zmienny*] (13): *RejPs* 217; *LibLeg* 11/77, 171; *RejKupSekl* a5; Ktoregoŧ [*Abrahama*] vmiłował/ á ŧámemuŧ tylko oznaymił wolá twoię [*demonstrasti ei soli voluntatem tuam Vulg*]. *BibRadz* 4.*Esdr* 3/14; Perferre sermonem alicuius ad aliquem,

Cziye słowá álbo wołą komu oznaymić. *Mącz* 386d; *HistLan* E; *KuczKat* 135, 265; Wierzimy y wyznawamy iż P. Bog oznaymił nam doftátecznie wołą fwoię/ co po nas mieć chce/ y co mu lie do nas niepodoba. *WujJudConf* 73v; *SkarŻyw* 508; *NiemObr* 70, 72.

»wszem wobec oznajmić« (1): My Zygmunt Auguft Król Polki przerzeczony/ chćielifmy wżem wobec oznajmić *SarnStat* 1014.

»oznajmić [komu] wykład« = *ostendere interpretationem Vulg; notificare interpretationem PolAnt* [szyk *zmienny*] (6): *Leop* 4.*Esdr* 12/8; A przetoż wydan ieft wyrok odemnie/ áby wżytcy mędrzy Bábilońscy byli przed obliczność moię przywiedźieni/ żeby mi wykład fnu oznaymili. *BibRadz Dan* 4/3, *Dan* 4/4, 15, 4.*Esdr* 12/8; Przyftąpiłem (przeto) do iednego zśiedzających y pytałem go oto wżytko/ y powiedział mi/ á oznaymił wykład onych rzeczy. *BudBib Dan* 7/16.

»zdanie sw(oj)e oznajmić« (3): *Ostendere sensum suum*, Swoye zdanie oznaymić. *Mącz* 382d; Aprzy tei deliberatiew rzecz namwdzięczną [...] wczynisz, gdy nam zdanie swe oznaimisz, cobys rozumiał bydzpotrzebnego, downiesienia naten Seim przyszył. *ActReg* 137, 136.

Szeregi: »ani oznajmić, ani mowić« (1): My ániłmy wzięli listow o tobie z Iudfkiey ziemie: áni nam żaden z bráciey przyłzedłszy oznaymił/ áni mowil o tobie co złego [*neque adveniens aliquis fratrum nuntiavit aut locutus est quid de te malum*]. *WujNT Act* 28/21.

»oznajmić i (a) napisać (a. wypisać)« [szyk 2:1] (3): a gdyony tho napyszą a wlysczyech szwych osnaymyą yfz yefth snakomythy zlodzyey thaky [...] ma wżyącz zaplathą wczynkv szwego zlodzyeyfkyego *MetrKor* 34/134v; *RejAp* 161; yktoreby samemu tez vp.W. mogły przysc na mysl, vwazywszy nam zdanie swe oznaimil, ywypisał *ActReg* 136.

»oznajmić i (abo) obwołać« = *publicare et proclamare JanStat* (3): dla tego wżyftkié wftawy nálezé/ w iedno zebráć/ y ku wżzech wiadomości wydrukowác/ y oznaymić ábo obwołać rofkazálfmy. *SarnStat* 50, 902, 904.

»odpowiedzieć i oznajmić« (1): tedi potim przes lyfth swoy panv voyewodzye odpowiedziecz y oznaymycz bedzie raczil *LibLeg* 11/73.

»ogłosić a oznajmić« (1): nie chciał thego zániechác Pan/ áby thego był ogłosić á oznaymić nie miał/ iáko tho ieft wdzięczna rzecz v niego/ mocna wiára człowieká nędznego. *RejPos* 257.

»pobaczyć a oznajmić« (1): Abowiem łacnoby káždy zapomniál przez dawność tę [o *Krystusie*] obietnicę/ by nie przez cudze znáki było pobaczone á oznaymiono *BielKron* 13v.

»oznajmić a (i) ukazać (a. pokazać)« (3): Chcąc tedy Dawid oznaymić á vkázác wżemu ludu/ iż fyná Sálomoná przełożył ná kroleftwo *BielKron* 74; *ActReg* 96; Terazemci oznaymił y pokazał. *WujNT* 175.

»oznajmić i nie zataić« (1): A káзде słowo ktore wftýfzę od Páná oznáymię wam/ y nie zátáię nic przed wámi [*indicabo vobis, non prohibendo a vobis verbum*]. *BibRadz Ier* 42/4.

a. *Opowiedzieć, zrelacionowác, wyliczyć; rozgłosić, rozpowszechnić; narrare, renuntiare, notum facere Vulg, PolAnt; (ad)nuntiare, demonstrare, ostendere, referre Vulg; declarare JanStat* [w tym: kogo (12), co (64)] (98) : Ale naprzod oznaymię rozmagithe obyczaie rodzenia człowieczego. *FalZioł* V 15v; mayenthnosci swe oznaymil y opowiedział yz ma v Ferdinanda krolya Rzymkiego iego myłofczy Tysyancz zlotich Rniskich [!]. *MetrKor* 59/75; *Leop* 1.*Par* 17/19; Y moc ftráfzliwych wczynkow

twoich opowiadać będą/ á zacność twoię oznaymię. *BibRadz Ps* 145/6, 1.*Par* 17/19, 4.*Esdr* 6/31; pierwŷzy [*Marek*] Kriřtufá Báworom opowiedział/ [...] á Crefcens y Clemens w Metis mieście známienitym nád Mozellą rzeką/ Kryřtufowę wiarę oznaymili. *BielKron* 288v; *KwiatKsiąż Pv*; *RejAp* 56v, 71; *CzechRozm* 22v; *CzechEp* 118 marg; *WujNT Rom* 9/23.

oznajmić do kogo (1): Oznaymiwřzy co mu fie thez ná fwiecie niepodoba do wiernych řwoich pod figurą onych łiedmi kořciołow. *RejAp* 71.

oznajmić z czego [= na podstawie czego] (1): Nie z vczonych báśni oznáynilifmy wam Páná nářwego IEZV Chryřtá moc y przytomność/ áleřmy łámi widźieli wielmożność iego. *SkarKaz* 118a.

oznajmić komu (74): *MetrKor* 37/2; *RejPs* 210; *MrowPieř* A3; Aby oznaymili łynom ludzkim możność twoię y chwałę wielmożności kroleřtwá twego. *Leop Ps* 144/12; *BibRadz Dan* 11/2, 4.*Esdr* 6/33, *Ioann* 4/25, *Hebr* 9/19; *BielKron* 209v; *RejAp* 56v; *RejPos* 60, 122v, 251, 289 [4 r.], 316; *BiałKat* 98v; *BielSpr* 26v; A ták űłuchay głofu ich/ á wřzákże ořwiacźřłz łię ná nie/ y oznajmiłz im práwo kroleřłkie [*et indicabis eis rationem regis*]/ ktory ma krolować nád nimi. *BudBib* 1.*Reg* 8/9, *Ez* 16/2; Abyřcie lepak wiedzieli y wy co o mnie/ co dziełám/ wřzytko wam oznaymi Tychik [*omnia vobis nota faciet Tychicus*] brát miły/ y wierny łługá w Pánu. *BudNT Eph* 6/21; dobrzeby ábyř mi teź ná krotce y o Wiečerzy Páńłkiey rozumienie twoie/ náukę y wyznánie oznáymił? *CzechRozm* 259v; *SkarJedn* 88; *KochPs* 214; *SkarŻyw* 15, 242, 328, 354, 536, 565, 596; Aleć y tego niewiem ktoby teź przeć miał/ że nam nie moğł nikt lepiej Bogá oznáymić/ iáko łię on łam oznaymił w piřmiech ř. *CzechEp* 118, 115, 117, 118 [2 r.], 176, 249; Abowiem łię nie chronił/ żebych wam nie miał oznáymić káźdey rády Boźey *NiemObr* 86, 86, 87; *ReszList* 143; Náđ to z nimi [*Adamem i Ewą*] y Teřtáment vczynił dla tego/ oznáymiwřzy łpráwy wřzytki im vmysłu łwego/ aby nie przeřtěpowali przykazánia iego. *ArtKanc* N11, K10; *ActReg* 13, 56, 68; A iź ták Polacy/ iáko y Czechowie/ Ruř ktemu/ y Mořkwá/ y wiele inřzych/ narody Słowięńłkiemi łię miánuia: to z tąd przyřłžo/ że hiřtorikowie z tego narodu łudźi naypięrwęy Słowaki poználi/ y řwiátu iákoby oznaymili. *KochCz* B; odpowiadáiac Iefus/ rzekł im: Szedřzy oznaymićie łanowi cořcie űłyřzeli y widźieli. *WujNT Matth* 11/4, *Matth* 18/31, 28/11, *Mar* 5/19, *Luc* 9/10, 24/9 (20); *SarnStat* 88, 1236; *SkarKaz* 118a.

oznajmić przez kogo, przez co (4): ón przez łwe wniebowřtápienie/ przodkiem Oycá łwego iáľnie nam oznaymił: także y łłam řiebie vwielbił/ y iáľnym vczynił *BiałKat* 98v; Prořzę, abysmi wřm przezeń oznaimic raczeł cořię wtám temKraiu około wřm dzieie *ActReg* 68. *Cf Zwroty*.

oznajmić o kim, o czym (7): A zwłářcza thu o takowych niemoczach [*dziecinnych*] oznaymię: ktore częřto a pořpolicie na nie przychodźą/ opuřczáiacz inřze. *FalZioł* V 37v, [*7]; A niechciał ich opuřćić/ áby thák łtali proźno ná rynku/ gdy powiedáli/ iź nas nikt nie zmowił/ áby im był niemiał oznaymić o they řwiętey łpołeczności řwoiey *RejPos* 60; *WujNT Ioann* 16/25; *SarnStat* 88; Y oznaymił łan ř. o dwu náturách w Chryřtuřie *SkarKaz* 515b, 275a.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (3); co (16), jako (4), coźkolwiek (2)] (22): Oznaymił teź to iáko wierni iego á wybráni iego mieli być w tych burzliwořciach řwiátá tego y poznáćeni y záchowáni *RejAp* 71; *RejPos* 122v; Przeťo [!] oznaymić chce/ co iefł y iáko łię w niey [*pokusie*] řidłá łzátáńłkiego wwiárować ma káźdy ná ktorego by ia P. Bog przepuřcił. *SkarŻyw* 293, 15, 324, 536, 542; *NiemObr* 86; chćiałem W.M. memu Mćiwemu Pánu oznáymić/ co łię tu w

tym Porcie/ *hoc anno Iubilaeo* dzieie *ReszList* 143; *ActReg* 56, 68; Lecz was názwałem przyiaćioły/ bo wżytko com fłyżał od Oycá mego oznaymiłem wam. *WujNT Ioann* 15/15; A przyzedfzy/ y kościoł zgormádziwfzy/ oznaymili cokolwiek Bog wczynił z nimi [*rettulerunt quanta fecisset Deus cum illis*]: á iż Pogánom otworzył drzwi wiary. *WujNT Act* 14/26, *Matth* 11/4, 18/31, 28/11, *Mar* 5/29, *Luc* 9/10 (11).

Z przytoczeniem (1): A o wżytkich trzech perfonách y o iednym boſtwie/ w dżiſieyfzey Ewángeliey tenże doſkonály miſtrz nález oznaymił/ mowiąc: Náuczayćie wżytki narody/ chrzcząc ie w imię Oycá y Syná y Duchá ś. *SkarKaz* 275a.

W przeciwstawieniu: »zataić ... oznajmić« (1): Przeto zátaićiefmy tego dla zbudowania wiernych niechćieli/ gdy iuſz w Pánu záfnał: álefmy oznaymić wam cne ſpráwy iego wymyſlili. *SkarŻyw* 328.

W charakterystycznych połączeniach: oznajmić Boga (8), bostwo, naukę (2), Ojca (2), Pana (2), rzeczy (3), widzenie (2), wszystko (12), zakon; oznajmić o Ojcu; oznajmić ſwiatu.

Zwroty: »oznajmić listy swemi, przez listy« [*szyk zmienny*] (1:1): NA tymże ſeymie w Smákáldyey [...] podobało ſie też Luteryanom/ oznaymić przez liſty wżyftkę rzecz ktora ſie toczyła ná Seymie w Kolnie/ krolowi Fráncuſkiemu y Angielſkiemu *BielKron* 209v; Którą takową wftawę przerzeczonému Pánu Kſiążęćiu Stolpſkiému ſam Wielmożny Lukałz z Górkki liſty ſwými będzie powinien oznaymić [*litteris suis declarare debet JanStat* 1036] *SarnStat* 1236.

»oznajmić przez proroki« (1): ktore^{mv} fię tak vpodobáło/ áby mowę ſwoię oznaymiwſzy po wielkieu części przez Proroki. Potym [...] oznaymił wolą v vpodobánie ſwoie przez Iezuſá Chriſtuſá *NiemObr* 70.

Szeregi: »oznajmić i nauczyć« (1): iákom nie opuſcił nic pożytecznego/ żebych wam oznaymić nie miał/ y náuczyc was [*quominus adnuntiarem vobis et docerem vos*] iáwnie y po domiech *WujNT Act* 20/20.

»oznajmić, objawić« (1): iżći y Bogá Oyczá ſwego niebieſkiego/ y táiemnice ſwiętego kroleſtwa iego [*Pan*] oznaymić/ obiáwić/ pewnie obiecuie *RejPos* 289v.

»opisać i oznajmić« (1): że też nikt [...] do niey przydać nic nie może: áni nam lepiey/ właſniey y doſkonáley Bogá opifać y oznaymić: nád to/ niź fię on ſam/ y ſyn iego potym oznaymił. *CzechEp* 117.

»opowiedzieć a (i) oznajmić« [*szyk 2:1*] (3): A dla tegoſ mię poſłał ábychći to wżytko oznaymił y opowiedział [*propter hoc miſit me demonstrare tibi haec omnia et dicere tibi*] *BibRadz* 4.*Esdr* 6/33; Iuż nam opowiedzyawſzy á oznaymiwſzy ięzyk fáleſzny/ y iáki ieſt iad y trućiná iego/ y iáka o nim zázwdy piecza v niego: gdyż Ewányeliſtá ſwięty piſze/ iż Pan zázwdy widzi pokrytość á fálecność ięzyká takiego *RejPos* 251, 122v.

»oznajmić i wiedzieć dać« (1): PRzeyżrzawſzy wżytki rzeczy/ ktore ſtárzy walecznicy doſwiádczeni Potomkom ſwoim oznaymili y wiedzieć dáli/ áby tho káždy ná dobrym baczeniu miał/ iáko ma vchodźich [!] nieprzyiaćielowi *BielSpr* 26v.

W przén (1) : á niemam wpámieći/ Bych cię [...] Y przez ſen kiedy widział: ále piſmo twoie/ To ćiebie oznaymiło/ y przed oczy moje Przynioſło *KochFr* 87.

b. Zapowiedzieć coś, co ma nastąpić, przepowiedzieć; nuntiare Vulg, PolAnt, Calag; significare Vulg, PolAnt, Modrz; indicare, notum facere, ostendere Vulg, PolAnt; adnuntiare, testari Vulg; annuntiare, praenuntiare, praesignare PolAnt; aperire, edicere, praesignificare Mącz [w tym: kogo (6), co (39)] (67) : Prorok pod łwą ołobą prawie iáwnie oznaymił łprawy ktore fie dziać miály w łprzełładowániu páná náłłego *RejPs* 100; Aleć iuż Pan Bog z miłofierdzia łwego/ oznaymił Antykrytá y włyżłtki zdrády y fáłłze iego/ y was tełż vkazał *KrowObr* 99v; [*Prorocy*] o przyłżłey ná nas łłsce prorokowali. Pilnie łzukáiąc ná ktory ábo ná iáki czás Duch Krytu łow w nich wprzod łwiadcząc/ oznaymił vtrápienia ktore miály przydz na Krytułá [*praetestatus (marg) praenuntians (-) illias in Christum passiones*]/ y chwále ktora po nich przydz miála *BibRadz* 1.*Petr* 1/11; *Aperire futura, Przislze rzeczy oznaymić. Mącz* 278d, 267b; *GrzegŚm* 64; A przetołż teras chce oznaymić chwále ludu przyłżłego/ ktoregołię dziatki wełełá zrádołciá. *BudBib* 4.*Esdr* 1/36; *CzechRozm* 179; *Calag* 506a; *CzechEp* 271; Tułżá oni łobie/ iz Papietwo do ładne⁶⁰ dnia vłtác nie ma/ cze⁶⁰ y ia nie przę/ bo ták duch Boży oznaymił. *NiemObr* 166; OBiáwienie IEłufá Chriřtułá/ ktore iemu dał Bog/ áby okazał łłgom łwym co fie ma dziać w rychle: y oznaymił to/ połławłzy przez ániolá łwoiego łłudze łwemu Ianowi *WujNT Apoc* 1/1, s. [405].

oznajmić komu (43): *RejKup* e6v; A zátym/ Plebani máyá ludowi oznaymić boży gnyew/ groźbę y karánye ná nyepokutuyące. *KromRozm I H; KromRozm II v; Mowilem ięzykiem moim: Oznaymi mi Pánie koniec moy. I poczet dni moich ktory ielt Leop Ps* 38/5, 2.*Reg* 24/13, *Is* 19/2, 2.*Mach* 8/12; Abowiem nie oznaymilifmy wam mocy y przyłcia Páná náłżego Iezu Krytá/ bawiac fie báłniámi zmyłlonymi/ ále ogládawłzy oczyma náłżymi máiełtat iego. *BibRadz* 2.*Petr* 1/16, *Eccle* 7/1, *Is* 41/22, 48/5, *Am* 7 arg, II 128b marg, 2.*Petr* 1/14; Praesignificare hominibus quae sunt futura, Oznaymić przed tym ludzióm/ co zá przislżłych rzeczy máyá oczekawác. *Mącz* 392b; *LeovPrzep* G4v; iz fie iuż wypełnią táiemnice Boże/ ták iáko to oznaymić raczył łłgom łwoim Prorokom. *RejAp* 84, 86v, 98, 194v; A iz tego czálu [*odkupienia*]/ áni Apołtołom/ áni Anyołom/ áni żadnemu łtworzeniu oznaymić nie raczył/ tá ielt przyczyná: Abychmy fie ták závždy záchowywáli ábychmy závždy do tego gotowi byli. *RejPos* 5v, 141, [279]; Opowiedzialem mu wiele dziwow/ y táiemnice czálów ykoniec oznaymiłem mu [*ostendi ei temporum secreta et finem*] *BudBib* 4.*Esdr* 14/5, 3.*Reg* 14/3, *Eccle* 8/7, *Sap* 18/19, *Bar* 2/18; *BudNT Luc* 2/15; Láctáncius/ Chryřtus powiáda/ łchodząc/ oznaymił vcziom łwoim rzeczy włyżłtkie przyłżłe/ ktore Piotr y Páweł w Rzymie opowiadáli/ y to ich przepowiadanie dla pámięci nápiłane ielt. *SkarJedn* 93, 326; [*Jakub*] káždemu łynowi z ołobná oznaymił/ co fie znimi dziać ná potym miáło. *SkarŻyw* 349, 26, 161, 168, 253, 270; y gdy fie czás wypełnił/ mędrcom go [*Chryřtusa*] y páłterzom oznaymił/ y Aniołom o tym głołno łpiewác kazał. *CzechEp* 204; Chriřtus zmartwychwłtánia łwego/ y innych táiemnic wiáry/ nie zaráz oznaymił człowiekowi połpolitemu; ále tylko niektorym przebránym vcziom łwym *WujNT* 440, *Luc* 2/15, *Ioann* 16/13, 2.*Petr* 1/14; *SkarKazSej* 702a.

oznajmić czym (3): którego [*Pana*] im Bog mocami/ cudy/ y znáki oznaymił *KromRozm II v; Wypifuię kilká widzenia/ kthoremi mu oznaymił Pan zburzenie ludu Izráelłkiego. BibRadz Am* 7 arg; iákoby niedołyć było tego iednymi wiciámi oznaymić [*haec significari literis unis*]. *ModrzBaz* 116v.

oznajmić o czym (2): przyzwał łtrażey [wzięzionej] [...] y o blłkım ześciu łwym oznaymił: łfz przed niedzielą Pąnu Bogu duchą oddać miał. *SkarŻyw* 473, 202.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (3); *zaimek względny* (7), *iż* (5), *że* (2), *jako* (1)] (15): *Leop Is* 19/12; abowiem któż oznaymi człowiekowi co po nim náłthanie pod łłońcem? *BibRadz Eccle* 7/1, 1.*Par* 17/25, *Is* 41/22; *Mqcz* 392b; człowiekowi oznaymić raczył/ ze ten świat przez łżeść tyśięcy lat trwać miał *LeovPrzep* G4v; *RejAp* 71; Y kazał [*Pan Bóg*] żydom tho oznaymić/ iż ia łam słtąpię ná zyemię/ á przeydę przez ziemię Egipską *RejPos* 141, [279]; *BudBib* 3.*Reg* 14/3, *Eccle* 8/7; Rok przed tym o łwey łmierci prorokowála [*łw. Małgorzata*]. Gdy czas przyłzedł/ będąc zdrową/ łfz dziełiętego dnia vmrzeć miała/ oznazmiła [!] wielom łiołtr. *SkarŻyw* 161, 349, 502; *SkarKazSej* 702a.

Z przytoczeniem (2): A gdy przyłzedł Gad do Dawidá/ oznaymił mu to/ mowiac [*nunciauit ei dicens*]: álbo przez łiedm lat/ będzie głod w ziemi twoiey: álbo przez trzy Kxiężyce/ będziełz wćiekał przed nieprzyaciłelmi twoimi *Leop* 2.*Reg* 24/13; *SkarŻyw* 202.

W połączeniu szeregowym (1): Abowiem tu iuż łłyłzimy/ iż łie nágotowáło łiedm Anyołow s trąbami/ kthorzy mieli obwołác á otrąbić y oznaymić włzytki plagi y włzytki łrogołci ktore łie máią dziać nád [...] niewdzięczniki Páńłkimi *RejAp* 71v.

W charakterystycznych połączeniach: oznajmić Antykrysta, czas (3), *dzień* (zełcia) (2), *godzinę łmierci, koniec* (2), *Krystusa, Pana, przyłcie Pana Jezusa, rzeczy przyszłe* (3), *Syna łwego, łmierć; oznajmić o łmierci, o zełciu.*

Zwrot: »przez proroki, prorockim duchem oznajmić« [*szyk zmienny*] (2:1): *RejPos* 159; iżeł ná nas pułcił gniew y łrogołć twoię/ ták iákoł tho nam oznaymił przes proroki łłuźebniki twoie/ mowiac [*sicut locutus es in manu servorum tuorum prophetarum dicens*] *BudBib Bar* 2/18; O łmierci łwey wiedział/ y [...] łwiętemu Woyćiechowi opowiedział: y prorockim duchem rzeczy niektore oznaymił. *SkarŻyw* 168.

Szeregi: »oznajmić i okazać« (1): Oznaymiłem ci od dawnego czáfu przed thym/ y okazałem ci niź łię co łtáło [*annunciavi tibi ... antequam veniret audire feci te*]/ był łnadź nie rzekł/ Báłwáni moi łpráwili to *BibRadz Is* 48/5.

»oznajmić a ołwiadszyć« (1): Iż iamci to ielł on Iezus wálz kthorym przełtrzegáiac was zełłá do was Anyołá łwego/ áby wam to włzytko oznaymił á ołwiáđzył kołciołom wálzym. *RejAp* 194v.

»wywołác a oznajmić« (1): y opowiedzieć y obwołác im raczył thy łwiete gody á the łławną wieczerezą łwoię/ napirwey włáłnemi włty łwemi/ á potym przez Proroki/ Pátriárchy/ á przez rozłiczne piłmá/ iáwnie á iáłnie ią wywołác á oznaymić rołkazał *RejPos* 159.

»zwiastowác a oznajmić« (1): Gdzieł teraz łą mędrcowie twoi? niechci zwiáłtuia á niech oznaymia tobie [*Adnuntient tibi et indicent*]/ co vmylłł Pan załtępow nád Egiptem. *Leop Is* 19/12.

W przen (2) : Y oznaymiły niebiołá łpráwiedliwołć iego [*indicabunt caeli iustitiam eius*]. *BibRadz Ps* 49/6; Bo to przed tym im oznaymiły łny ich ktore imi trwożyły [*Nam somnia quae turbaverunt eos, hoc praesignabant*]/ áby nie poginęli nie wiedzác przecź te karánia ćierpieli. *BudBib Sap* 18/19.

α. *O wypowiedzeniu wojny* (2) :

oznajmić czym (1): proszą posłowie, aby JKM wojnę pospolitą uchwalić tu na sejmie i odpowiedzieć raczył, a listy na to zwyczajnymi oznajmić, gdyż to jest na woli JKM. *Diar* 81.

Zwrot: »oznajmić [komu] walkę« (1): Agamenon oznaymiwłszy Priamułowi walkę/ puścił fie do iego krolełtwá wodą *BielKron* 57.

c. *Ujawnić, wyjawić; donieść; indicare, manifestare PolAnt, Vulg; confiteri, notum facere Vulg; (an)nuntiare, notare PolAnt; detegere Mącz; deferre Modrz; patefacere JanStat [w tym: kogo (10), co (44)] (71) : MetrKor 59/76v; Item powiedziáll o Zachwieyey kymi vbithem thak yakoy piotrufchka wkonffeffiey fwoy oznaymyll LibMal 1543/72v; A biskupi i Pharifeuszowie/ dali byli roskázanié/ aby/ ktoby wiedziáll gdzie by był/ dáł znać (marg) iest oznaimił (-)/ że by go pojimali. MurzNT Ioann 11/57; BielKron 26, 280; Detego, Odkrywam. [...] Detegere insidias, Oznaymić/ obyáwić Mącz 442b.*

oznajmić komu (55): *RejKup* e3; *MurzNT Ioann* 17/6; *LubPs* ff3; *GroicPorz* 11; *KrowObr* 128, 212v; Ktora [*Hester*] nie chćiállá komornikowi oznáymić ludu y oyczyzny fwoiey [*Quae noluit indicare ei populum et patriam suam*]. *Leop Esth* 2/10, *Gen* 31/20, 27, *3.Esdr* 6/12; Coż to iest co mi oznáymić małz [*Quid est quod habes indicare mihi*]? *BibRadz Act* 23/19, *Gen* 12/18, *Ex* 6/3, *Iudic* 14/6, *2.Esdr* 2/12, *Act* 23/22; Rzekł Pan: á ktoć oznaymił żeś nági *BielKron* 1v, 398v, 411; *RejAp* 161; A ták wziáwłszy kołtufzek w rękę wyfzedł z domu/ Niechcąc żalu fwoiego oznaymić nikomu. *HistLan* B4; *KuczbKat* 1; Ale fię nie pytáyćie co czynić mam/ bo wam tego nie oznaymię [*non enim annunciabo vobis*]/ áłz vczynię temu dofyć com vmyśliáll. *BudBib Iudith* 8/22, *Gen* 21/26, I 142b *marg*, *2.Esdr* 2/12, *Esth* 4/7, *Tob* 4/21, *Is* 64/1, *Dan* 13/40; *CzechRozm* 47v; bo kto się báwi domowym gołpodárftwem/ trudno mu woiovác: żaden go nieśmie pozwác/ áni go Stároście oznaymić [*nemo eius nomen ad praesidem deferre audeť*] *ModrzBaz* 32, 33; *Oczko* 12; Włzákże żadna onego Witalifzá náuczyciellá fwego/ y w Bogu Oycá/ świątobliwości oznaymić/ nikomu nie śmiállá. *SkarŻyw* 107, 25, 201, 235, 249, 319 (12); *ActReg* 115; *LatHar* 160; Abowiem żaden nic w fkrytości nie czyni/ y ftára fię áby był na iáwi. Iefli te rzeczy czyniłz/ oznaymi łam siebie światu [*manifesta teipsum mundo*]. *WujNT Ioann* 7/4, *Ioann* 17/6, 26; *SarnStat* 606; *SkarKaz* 422a. Cf »jeden drugiemu oznajmić«.

oznajmić przez kogo, przez co (2): pisałem po X. Brzeznickiego abydo mnie przyiachał, przez ktorego oznaimię w̄m confidenter co wiem. *ActReg* 115. Cf »przez list oznajmić«.

oznajmić przed kim (1): A widząc niewiálltá/ że fię nie zátáiáll drżąc przysłzá/ á przypadłszy do nog iego/ oznaymiła przede włzytkim ludem [*indicavit coram omni populo*]/ dla ktorey fię go przyczyny dotknęáll *WujNT Luc* 8/47.

oznajmić przy czym (1): Kmieć ma przy práwie oznaymić/ iáko fie záchowywa Vrzędnik bez Páná: a iefli dni álbo robot nie przedáie. *GostGosp* 166.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (4); co (4), iż(e) (4), że (3), zaimek pytajny (2), jako (1), jeśli (1)] (15): LibMal 1544/79v; A Iakob niechćiáll tego oznaymić Thełfći fwemu/ że miał odeść. Leop Gen 31 /20; nie oznaymił tego áni oycu áni mátce fwoiey co był vczynił. BibRadz Iudic 14/6, Gen 12/18, 2.Esdr 2/12; BielKron 1v; BudBib I 142b marg, Esth 4/7, Tob 4/21; Duch go [Piotra] Boży zátřzymáll [!]/ y oznaymił mu/ iłz on [pustelnik] był obłudny łługá Boży SkarŻyw 471, 319, 544; ActReg 115; GostGosp 166; WujNT Luc 8/47.

W charakterystycznych połączeniach: oznajmić grzech, majętności, prawdę, rzecz (2), skrytość, zdradę, złodziejstwo; oznajmić światu.

*Zwroty: »oznajmić imię« = manifestare nomen PolAnt, Vulg; notum facere nomen Vulg [szyk zmienny] (13): MurzNT Ioann 17/6; KrowObr 212v; Ktorem się wkazał Abrahámowi/ Izáákowi/ y Iakobowi iáko Bog włzechmocny/ Alem iem nieoznáymił imienia mego Iehowáh. BibRadz Ex 6/3; RejAp 161; BudBib Is 64/1; Iz on Anioł nie oznaymiwłszy imieniá śwego, Iákobowi błogosławił CzechRozm 47v marg, 47v, *; *SkarŻyw 25, 463; Y oznaymiłem im imię twoie/ y oznaymię: áby miłość którąś mnie wmiłował/ w nich byłá/ á ia w nich. WujNT Ioann 17/26, Ioann 17/6.*

»jeden drugiemu oznajmić« (2): A chociaż byli obádwá zránieni miłościá iey/ iednák przedfię ieden drugiemu nie oznáymił bolu śwego [non annunciaverunt adinvicem dolorem suum]. BibRadz Dan 13/10, Dan 13/11.

»przez list oznajmić« (1): A iefli kto nie słucha powieści náłzey/ tego przez list oznaymićie [per epistolam, hunc notate]/ áni z nim obcuycie/ áby się zawnędydził. BibRadz 2.Thess 3/14.

Szereg: »oznajmić i nie zataić, nie oznajmić i zataić« (2:1): Sprawiedliwości twej niezákryłem w fercu mym/ prawdę twoię y zbáwienie tve oznaymiłem/ y niezátáiłem miłosierdzia twego wzebraniu wielkim. SkarŻyw 565; Grzech moy oznaymiłem tobie: y nie zátáiłem nieprawiedliwości moiey. LatHar 160; SarnStat 606.

W przeni (1) : Y máło niekázde [wody] po włzech światá łtronách/ y pożytek tak obrócono/ że ie przygodá/ rátnunek komule dawłszy/ ludziom oznaymiłá Oczko 12.

a. *Ostrzec (2) : Lecz iefliby kto rzekł; Toć iefł bálwanom ofiárowano: nie iedźcieśz dla onego ktory oznaymił [qui indicavit]/ y dla sumnienia. WujNT 1.Cor 10/28.*

Zwrot: »oznajmić wołaniem« (1): iefli też przed tym oznaymili wołaniem swoim/ áby ludzie przechodzący ná ten czas łye wárowali/ á gdzie kápie nie przechadzáli. GroicPorz mm2v.

d. *Wyjaśnić, wytłumaczyć; dać wskazówki; notum facere PolAnt, Vulg; demonstrare, indicare PolAnt [w tym: co (25)] (37) :*

oznajmić wedle czego (4): Iż wedle obiáwienia oznaymił mi táiemnicę [Quoniam secundum revelationem notum factum est mihi mysterium], BudNT Eph 3/3; NiemObr 70; WujNT Eph 1/9, s. 667 marg.

oznajmić komu (29): RejPs 180v; zádałes gadkę ludowi memu á niechcesz mi iey oznáymić [et mihi non indicasti] BibRadz Iudic 14/16, Iudic 14/16 [2 r.], 17 [2 r.], 4.Esdr 8/62; BielKron 195v; RejAp 89v; RejPos 4v, [136]v; Y rzekł krol áby przjzwano wiełczčki/ y czárowniki/ [...] żeby oznaymili krolowi łny iego [ad indicandum regi somnia sua]. BudBib Dan 2/2, Iudic 16/10, 4.Esdr 8/62; SkarJedn 110; SkarŻyw 397, 422, 484; NiemObr 87. Cf »oznajmić tajemnicę«.

oznajmić przez co (2): Przeto cię prółze [!]/ oznaymi mi przez list twoy łkim łam w Syryey w wierze łpołeczność mieć mam. SkarJedn 110; WujNT Eph 3/3.

oznajmić czym (2): MetrKor 46/118; Zwynglius niebył/ ále piłánim swoim oznáił/ błędliwy połtępek w gadaniu Ekkiufow. BielKron 204v.

oznajmić o czym (1): A gdy tenże Pan IEZVS mowi: (Nie boyćie się tych co zábijáią ciáłá/ bo dułże zábic nie mogá.) bárzo iásnie o nieśmiertelności dułz náłznych oznaymił. SkarKaz 118b.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (4); zaimek pytajny (5), jako (4), co (3), aby (1), że (1)] (14): *MetrKor* 46/118; Otho teraz Pánie okazałeś mi wiele cudow/ ktoreś nágotował ná czáły oštáteczne/ wżákożeś mi nie oznaymił [sed non demonstrasti mihi] kiedy to być ma. *BibRadz* 4.*Esdr* 8/62; *RejPos* 4v; *KuczbKat* 315; A tu iuż potrzebá teraz oznaymić o co nam idzie/ iáko o niektórych rzeczách rozumieć/ álbo iáko o nich mowić mamy *WujJudConf* 251, 205v; *BudBib Iudic* 16/10, 4.*Esdr* 8/62; *CzechRozm* 70v; Bog łam trzy Krole do wiary ípráwił y co gwiazdá oná znáczyłá oznaymił. *SkarŻyw* 25 marg, 397, 422; *NiemObr* 87; *KochCz* A4v.

W połączeniu szeregowym (1): iż on zakon włáfnie y Proroki wykłádał: á to co w nich było trudnego/ zákrytego/ y táiemnego/ oznaymił/ wyłóżył/ odkrył. *CzechRozm* 70v.

W charakterystycznych połączeniach: oznajmić gadkę (4), sny; oznajmić listem.

Zwroty: »jaśnie(j), szerzej oznajmić« (4:1): ále iuż teraz łnadz będę wnalepśfey pieczy miał fwięte flowá twoie ktore ty mnie z fwey dobrotliwóści będziez ieffeze raczył łferzey oznaymić. *RejPs* 180v; czekam czáłu iż to pan Kryftus iáłniey ludzyem oznaymi/ á iżbych miał odstąpić piłmá prawdziwego tego nieuczynię. *BielKron* 195v; *WujJudConf* 205v; *SkarŻyw* 484; *SkarKaz* 118b.

»oznajmić [komu] tajemnicę« [szyk zmienny] (9): *RejAp* 89v; iż wam oznaymię táiemnice woley á przeźrzenia krolestwá iego [Boga Ojca] fwiętego/ częgo oni zállepiani mędrkowie nigdy mieć áni znáć nie mogą. *RejPos* 289; *BiałKat* 98v; *BudNT Eph* 3/3; *NiemObr* 70; Apoštołowie przyiáćiele Pána Chriřtułowi/ ktorym oznaymił łwoie táiemnice. *WujNT Ioann* 15 arg, *Eph* 1/9, s. 667 marg, *Eph* 3/3.

»wołá bożá oznajmić« (1): *SkarŻyw* 484 cf »nauczyć i oznajmić«.

Szeregi: »nauczyć i oznajmić« (1): Ten cię náuczý lepiey/ y iáłnieyći wołá Bożá oznaymi: y do czýnienia iey y pełnienia wlpomoże nieudolność twoię *SkarŻyw* 484.

»objáśnić a oznajmić« (1): Gdy iuż Pan náłz obiecał nam wiernym łwoim przez ony gromy Duchá łwego fwiętego/ obiáłnić á oznaymić ony táiemnice otworzonych kfiąg łwoich *RejAp* 89v.

»pokazać a oznajmić« (1): A tyś go nie miał oględáć/ boś tego nie miał baczýć/ áni temu zrozumieć/ ieffliby thego w thobie Duch fwięty pokazać á tego tobie oznaymić nie miał. *RejPos* [136]v.

α. Dać odpowiedź [komu] (1) : Podpáłzze teraz biodrá łwe iáko mąż/ będę cię pytał á ty mi oznaymi [scire fac me]. *BibRadz Iob* 40/2.

e. Pokazać, wskazać, notum facere *Vulg*; docere, ostendere *PolAnt* [komu co] (17) : Y krzyczał do Iehowy/ y oznaymił mu Iehowáh drzewo [docuit eum Dominus lignum] *BudBib Ex* 15/25.

Zwrot: »oznajmić drogę(-i), ścieżki (żywota)« [szyk zmienny] (14:2): A ty złáłki fwey rácz mi oznaymić prófte łćiefzki kędy bych mógł łnádnie ktobie przyłtępić *RejPs* 127v, 35v; Oznaymił Moizęłłowi yáko Bog prawdziwy/ Drogi łwe ktorymi wyodł łwoy lud záłóściwy *LubPs* X4v, D3, ee5; Oznaymiłeś mi drogi żywothá [Notas mihi fecisti vias vitae]/ nápełniłz mie wefelim z obliczem twoim. *Leop Act* 2/28 [idem] ZZ3v; Pan moy oznaymi tobie drogę y mieyłce gdzye łie małz łkłónić. *BielKron* 13; *RejPos* 232; *GrzegŚm* 25; (kto) iy też náuczýł vmieiętnóści/ á drogę rozu^{mv} (kto) mu oznaymił [viam intelligentiarum scire fecit eum (marg) ostendit et (-)]? *BudBib Is* 40/14; *LatHar* 171, 613; *WujNT Act* 2/28; *JanNKarGórn* G4v; Proście zá námi Pána Boga wáłzego/ áby nam oznaymił P. Bog wáłz drogę ktorá iść mamy/ y rzecz ktorá czýnić mamy *SkarKazSej* 657a.

f. *Nakazać; nuntiare PolAnt, Vulg; ostendere, notum facere Vulg; significare PolAnt [komu] (13) : oznajmić przez kogo (1):* Cefarz pierwey przez Kułpinianá oznaymił Krolom/ áby s koni tákież z wozow álbo z lektyk nie s fiadáli/ ále kazał iedno drzewo wyfokie ná czyłtym błoniu ná gránicy wkopać coby ie zdáleká widáć *BielKron* 414.

oznajmić po kim, po czym (1): Y oznaymiono to po wśytkim Iudzie y Ieruzálem [*facta est praedicatio in omnia Iudaea et in Ierusalem*]/ wśytkim tym ktorzy fię wrocili z więźnieniá/ áby fię wśyłcy zefzli do Ieruzálem. *BibRadz* 3.*Esdr* 9/3.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (2); (a)by (11), co (1)] (12): pothim przez Thlvmacza wasche⁸⁰ oznaymyłycie nam abi wyeznie thi znalefly fye wśitczy *LibLeg* 10/93; Wśzak kaźdemu pan oznaymił By na kaźdy czas gotow był. *RejKup* Cv; *Leop* 1.*Reg* 16/3; A przetoż máiąc oczysćiać kościół dnia dwudziełtego piątego miełiącá Cháfleu/ zdála fię nam to flufzna rzecz wam oznaymić [*necessarium duximus significare vobis*]/ abyście wy gi theż obchodźili *BibRadz* 2.*Mach* 1/18, 3.*Esdr* 9/3, *Matth* 28/10; *BielKron* 30v, 205 [2 r.], 414; Nie boyćie fię: Idźcie/ á oznaymićie bráćiey moiey [*nuntiate fratribus meis*] áby poźzli do Gálileiey: tám mię vyrzą. *WujNT* *Matth* 28/10, *Act* 23/15.

Zwrot: »w słowie oznajmić« (1): iż ci ludzie zápamiętáli [...] ważá fię w nośić rozdziału thákiego miedzy ludzi/ ktorego Bog łam w łowie łwym nigdy nie oznaymił áni pokazał. *CzechRozm* 100.

g. *Okazać (dotyczy uczuć, cech psychicznych, właściwości); patefacere, proferre Mącz; detegere, notum facere PolAnt; ostendere Vulg [co] (12) :* Przeto żeście ná pámięć przywiedli niepráwości łwoie/ gdyście oznaymili przewrothności wálze [*in detegi praevaricationes vestras (marg) discoopertis praevaricationibus vestris (-)*]/ á okazáli złości wálze/ [...] będziećie ręká poimáni. *BibRadz* *Ez* 21/24; *Desideria sua proferre*, Swoję chuc á poźádlivość oznaymić. *Mącz* 83a; *BudBib* *Ps* 97/2; Iż Chriftus/ w Kanie Gálilejfkiey/ przemięniwśy wodę w wino/ początek cudow vczyłł/ y chwałę łwą oznaymił *CzechEp* 189; *WujNT* *Rom* 9/22.

oznajmić komu (3): Oznaymźe mi wczás miłofierdzie twoie [*Audire me fac in mane misericordiam tuam*]/ ábowiemći w thobie wfam *BibRadz* *Ps* 142/8; *BielKron* 316; *GórńDworz* O4.

oznajmić przez co (2): Iż byłmy iuż Turkom oznaymili/ przez tho zburzenie/ łwoie boiáźni á łtrách *BielKron* 316; *KuczbKat* 255.

oznajmić czym (2): bo łnadź to iest iey obyczáy (ktory chce tą rzeczą w.m. oznaymić) nie czynić nic/ ná prośbę nápartá. *GórńDworz* O4; *RejPos* 41v.

oznajmić miedzy kim (1): Ty Boże czyniłz cudá/ oznaymiłeś miedzy narody moc twoię [*scire fecisti in populis fortitudinem tuam*]. *BudBib* *Ps* 76/14.

W charakterystycznych połączeniach: oznajmić chwałę (2), gniew (2), miłosierdzie, moc, możność, poźádlivość, zbawienie.

Szereg: »okazać, oznajmić« (1): *Patefacere odium suum in aliquem, Okázáć/ oznaymić gniew łwóy przeciwko komu. Mącz* 283c.

Synonimy: »dać znać«, obwołać, ogłosić, powiedzieć, rozśławić; a. objawić, opisać, opowiedzieć; b. okazać, opowiedzieć, oświadszyć, zwiastować; c. donieść; d. objaśnić, odkryć, pokazać, wyłóżyć; e. pokazać, ukazać, wskazać; f. nakazać, rozkazać; g. okazać.

Formacje współrdzenne cf 1. ZNAĆ.

Cf **OZNAJMIENIE, OZNAJMIONY, OZNAMIĆ**

AW